

СЕСВІТ

К. 6176

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

1934

05 (47714х) „1926“

За
редакцією

ВСЕСВИТ

ШУМСЬКОГО О.
КАСЯНЕНКА Е.

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

№ 17 (40) 15 вересня 1926 р.
Рік видання II-й.

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

Харків, вул. Лібкнехта, № 11.
Тел. № 34-76.

Фото-етюд Тулеса

ЦЕНТРАЛЬНА
= НАУКОВО-УЧЕБОВА =
БІБЛІОТЕКА

З М І Н А

Романтична історія

Оповідання Н. Забіли

Одного вечора...

ДАЛЬНІМ потягом з степів до міста приїхав синій весняний вечір.

Потяг—до перону, і коماشню поповзли від нього люде до виходу, де перевіряли квитки.

А вечір—він без квитка, майнув понад головами в двері, виринув на привокзальному майдані і розлилося по місту синьою степовою прохолодою.

Ліда бачила це з довгого залізного мосту, що перекинувся понад рейками туди, де Холодна гора. Нахилилася через поручні—вечір їй в обличчя свіжим поцілунком...

Побігли кудись павутиння—рейки. Жовті вогні семафорів злилися з блідою зарею. Там десь—степи, ліси—синіми плямами, а тут від вокзалу на гору полізли один на одного будинки міста.

Весна... Піти б у парк... бродити вогкими доріжками, прислухатися, як на гілках розгортаються бруньки, як свіжа трава вибивається спід торішнього листя... Це—щоби хтось лагідно гладив руку і тулилося плече до плеча...

Крикнув паротяг під мостом і по рейках застукотіли колеса вагонів. Замість вечірнього весняного вина, потік у груди їдкий, вугляний дим... Парк—далеко. Це далі—степи...

Ліда поправила під пахвою книжки й побігла далі—на лекції.

Довгий залізний міст понад рейками простягся. А там, внизу, паротяг зупинився і все ще чмичає—засапався...

* * *

Замегушилася, розгубилася в юрбі... Одною рукою—невеличкого кошика, перев'язаного мотузкою, на другій—дитина. Юрба—до дверей, де перевіряють квитки, вона—зі юрбою.

Вийшла на майдан—важким молотом вдарив у голову стоголосий, невпинний крик міста.

Два роки минуло...

Ці два роки—затишок сонного містечка, степові пісні, спокій... І в тому затишку—довгі, нудні дні в школі, гамір дівчорі, книжки, втома... Ввечері ноги дерев'яні, в голові невідступно: коли ж буде платня?... і плач хворої дитини, і недоїдання, сухоти.

І ось тепер—місто. Перебігають сині вогники по трамвайних дротах. Дзвенять у вухах сирени автобусів. Іти далеко, та на трамвай грошей вже не вистачить...

Нічого... пішла.

По сходках на третій поверх—знайомі двері. Подзвонила. Відчинила незнайома жінка—мабуть, нові мешканці в сусідній кімнаті?

— Не знаєте, чи тов. Зорін дома?

— Нема.

Обдивилася з ніг до голови. Помітила в руках кошика... і дитина притулилася до плеча—спить. В очах промайнуло співчуття. Як зайійть в його

Його кімнату... Колись вона була не тільки його...

Помітила враз, що стіл тепер пересунуто до вікна, а в кутку—шафа з книжками.

Поклала дитину на ліжко, сама—в крісло біля вікна. Втома... втома... Болять груди, не вистачає повітря для хворих легенів...

Відчинила вікно. В кімнату полявся синій сум вечора... а за вікном невгмонно дзиньчать трамваї, колеса стукотять по камінню—місто.

В людські справи втручається весна

ІДУТЬ люде довгими пішоходами, по асфальту лакові закаблучки шнуркують...

І йде тов. Андрій—новенький партфель під рукою, а весна заплутує невидимими мотузками. Тому не можна поспішати, йде поволі і від весняного вина солодко й м'ясоно в голові.

Так. Обставини складаються як найзручніше. „Зав“ тої установи, де працює, поїхав в командировку, замзав—хворий. Тепер залишився лише секретар,—і не може бути ніяких перешкод...

Та й справді: хіба не працював він, не покладаючи рук, цілих вісім років, працював підчас голоду, на селі—в часи бандитизму... А що він каже за це? Пригадалися—дерев'яшки, замість черевиків і ті торбинки, в які він приносив додому пайок—„шрапнель“, ячневє борошно... А вдома—дим залізної пічки, очі болять і кашіль... А там знов пряця, пряця... вісім років.

Йому не даремне довіряють—він заслужив повне довір'я до себе. Обставини складаються як найзручніше...

На розі зупинився. Праворуч—до дому...

Постояв—і пішов далі, просто, вперед.

Поміж автомобілями й візниками по вулиці життя, пустуючи, вечір.

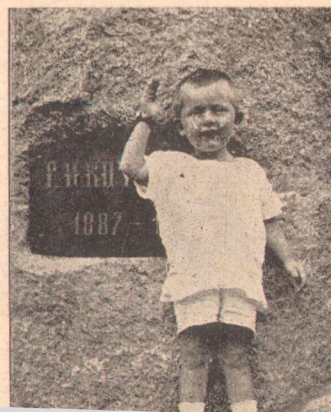
Ліда зупинилась і глянула у вічі—

— Андрів, ти?

Стиснула руку—давно не бачились...

Куди це він? Вона йде в парк—хіба можна діти на лекції зараз?..

КОТОВСЬКОМУ В м. УМАНІ

Замегушилася, розгубилася в юрбі... Одною рукою—невеличкого кошика, перев'язаного мотузою, на другій—дитина. Юрба—до дверей, де перевіряють квитки, вона—зі юрбою.

Вийшла на майдан—важким молотом вдарив у голову стоголосий, невинний крик міста.

Два роки минуло...

Ці два роки—затишок сонного містечка, степові пісні, спокій... І в тому затишку—довгі, нудні дні в школі, гамір дівчорі, книжки, втота... Ввечері ноги дерев'яні, в голові невідступно: коли ж буде платня?... і плач хворої дитини, і недоїдання, сухоти.

І ось тепер—місто. Перебігають сині вогники по трамвайних дровах. Дзвенять у вухах сирени автобусів. Іти далеко, та на трамвай грошей вже не вистачить...

Нічого... пішла.

По сходах на третій поверх—знайомі двері. Подзвонила. Відчинила незнайома жінка—мабуть, нові мешканці в сусідній кімнаті?

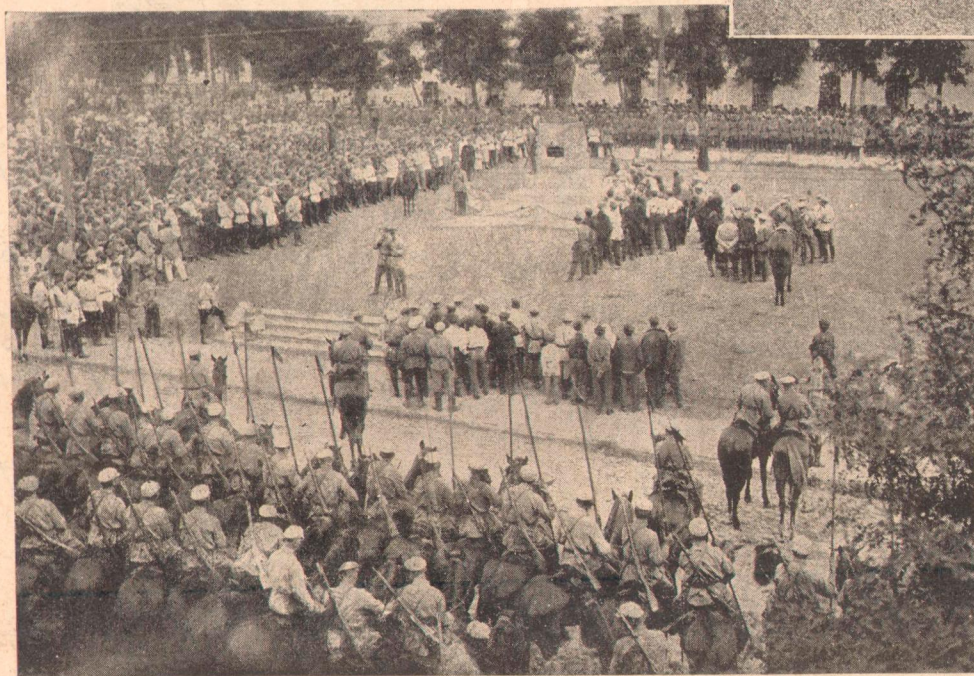
— Не знаєте, чи тов. Зорін дома?

— Нема.

Обдивилася з ніг до голови. Помітила в руках кошика... і дитина притулилася до плеча—спить. В очах промайнуло співчуття.

— Він ще на посаді, та це нічого—ви зайдіть в його кімнату, почекайте...

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ТОВ.

8-го липня в м. Умані відкрито пам'ятника Г. І. Котовському. Пам'ятник споруджено коштом комскладу корпусів ім. Котовського. Вилито його в Києві на заводі „Більшовик“ по проекту художника Добровольського. Поставлено пам'ятника у сквері проти будинку штабу корпусу. У день відкриття в Умані була велика демонстрація громадських організацій і військового парад. Потім виступали промовці від Товариства Басарабців і старих демобілізованих котовців, прочитано телеграми від Українського уряду—Чубаря та Української Військової Округи—Якіра. Демобілізовані котовці подарували корпусові ім. Котовського прапор з портретом Котовського. Угорі біля пам'ятника—син Котовського.

приносив додому пайок—„шрапнель“, ячневе борошно... А вдома—дні залізної пічки, очі болять і кашіль.—А там знов пряця, праця... роки.

Йому не даремне довіряють—він заслужив повне довір'я до себе. Обставини складаються як найзручніше...

На розі зупинився. Праворуч—до дому...

Постояв—і пішов далі, просто, вперед.

Поміж автомобілями й візниками по вулиці жити, пустуючи, вечір.

Ліда зупинилась і глянула у вічі—

— Андріє, ти?

Стиснула руку—давно не бачились...

Куди це він? Вона йде в парк—хіба можна діти на лекції зараз?..

КОТОВСЬКОМУ В м. УМАНІ

Ходім разом...

Пшли.

Він дивиться на її струнку постать, волосся руське вибилося спід хустки.

Сміється—росповідає щось.

Лідо,—каже він,—чи пам'ятав ти весну двадцятого року?

В її очах—сині вогники, такі самі, як на трамвайних дротах...

Двадцятого року? Ага, це саме тоді, коли ти був такий закоханий?

Пам'ятаю—дивні були дні, правда?

Ліда,—каже він,—я й зараз закоханий...

Вона сміється й бере його під руку.

Та ну? Роскажи це—ці-

Які в неї очі?

Візьмать трамваї і по дротах

перебігають вогники. Вже бли-

скає парк і Андрій не знає чи

вогники трамвайні, чи то зам-

анна синь парка в Лідиних

...

Очі в неї такі, як в тебе.

Та ввагай!—це ти.

Руське волосся закрило по-

хмурні брови.

От іще... ти все жарту-

єш. Роскажи краще—як ти жи-

виш тепер, як працюєш?

Нащо згадувати про це?—

Вона може думає, що він все ще

той запальний дурень, як це

раніш.. Працювали чорт зна

що, що ж врешті?... Набридло

...

Он як! А вона гадала, що

вона вже член партії... вона й

думає подавати анкету.

Поки що має величезну гро-

шовську нагрузку в інституті...

Андрій не хоче її зневіря-

ти в працює. Він завжди

в її такою — запальною, за-

пальною. Вона побачить згодом

що все це—тільки запал

емоцій. Хіба в цьому життя?..

А в чому ж?

Нахилилися низько віти,

портаяться зелені бруньки.

На торішнього листя лізе,

молода травичка. Пахне

своєю землею, тм'яним перег-

ноєм весна.

Андрій гладить маленьку

руку, перебирає пальці, і плече

спускається до плеча.

Парк вже не синій—лиловий.

Вона заплуталась чорним волос-

сям між чорних гілок ялин.

Вона повітря труїть... П'яніє

вона зацвілова росою ніч.

Вона зробила ще крок і протягнула руку до ліжка—

— Я більше не можу так... Вже не маю сил... В мене сухоти і дитина хвора...

Він подивився в тому напрямі, куди вона вказувала—побачив на ліжку дитину, що спала, важко дихаючи ві-сні. Здвигнув плечима—

— От мавш... При чім же тут я? Чи хочеш сказати, що я винен в твоїй хворобі... Ти ж раніш мала сухоти.

— Андріє... ти не розумієш. Мені надто важко самій... не вистачає грошей... А це ж твоя дитина...

— Гроші! Так ти гадаєш що я тобі платитиму аліменти?

АЕРОХЕМ В БОРОТБІ З ШКІДНИКАМИ

Ой як! А вона гадала, що
вже член партії... вона й
думала подавати анкету.

Поки що має величезну гро-
шову нагрузку в інституті...
Андрій не хоче її зневіря-
ти, хай працює. Він завжди
був такою — запальною, за-
паленою. Вона побачить згодом,
що все це — тільки запал
молодості. Хіба в цьому життя?..

А в чому ж?
Нахилилися низько віти,
портаяться зелені бруньки.
Вона торішнього листя лізе,
молода травичка. Пахне
свіжою землею, тм'яним пере-
гнем певна.

Андрій гладить маленьку
руку, перебирає пальці, і плече
впадає до плеча.

Парк вже не синій — лиловий.
Вона заплуталась чорним волос-
сям між чорних гілок ялин.
Вона не повітря труїть... П'яніє
вона зацілована рососою ніч.

* * *

Андрій повертався з парку
вранці. Трамвай прогукутів
вона, поніс з собою русу дів-
чину, сині вогники згасли в її
очах.

Андрій поспішав — вже піз-
но. Шумом стукотів такт
вонаго асфальту.

Підіймаючись по сходах зга-
ду, а та справа? Ледве не
вона. А проте — чого ж турбу-
ватися, все йде гаразд.

Так. Обставини складаються
вонаручно...

Американським ключем ві-
кна, двері й увійшов у свою
квартиру — почуття приємної й
вона втомі прокотилося по
вона. Раптом — зупинився. З
вона біля вікна підвелася
вона постать — така боляче-знай-
ма, і в темноті кімнати пішла
вона навустріч. Хутко вклучив
вона вимальовувалися під
вона сукнею.

Віра!

Вона зникла солодка втомі.
Вона стиснув губи. Вона
вона і стояла перед ним з
вона головою. Плечі гостри-
ми вимальовувалися під
вона сукнею.

Чого ти приїхала.

Вона різкий і холодний.

Вона мовчала.

Чого тобі треба від мене?

Боротьба з с.-г. шкідниками є нині бойовим гаслом гуртків Аерохему на селі. Влітку Аерохем організував загони своїх членів, що виїжджали в поле **труїти** шкідників і тим самим принесли велику користь селянству. В нас на знімку моменти отрути ховрахів біля Вовчої. Вовчанський актив Аерохему, за допомогою тамошнього селянства, звільнив від шкідників біля 50 тис. селянської землі. В цій роботі активну участь брали також жінки.

ЖИВА В КОМУНІ!

НА СТЕПАХ

Комуна імени Комінтерну осілася в колишнім маєтку графа Мордвинова Херсонської округи.—Комуна організована в осени 1923 року, коли з'явилася в 1924 року, з осени, заведено два правильні сівозміни. Є чистокровна німецька худоба, є свинарня на 36 маток.—Членів у комуні 175, їдців—40, обробляється виключно тракторами, є три системи Кейса, п'ять Фордзона. За громадським

Чому ж ти раніш не притягала мене до суду? Ти ж поїхала звідси ще вагітною.

Він глузував з неї. Голос дзвенів різкими нотами й чітко відбивалися його тверді кроки по кімнаті.

— Крім того—ти ж сама заробляєш... маєш посаду... Невже ж я не можу нарешті почувати себе вільним?..

Вона раптом змінилася. Твердо сказала—

— Я—це нічого. Все одно—здохну...

Справа в дитині...

— А—а, дитина! Хто тебе просив мати дитину?.. Сама на свою голову нав'язала.

Згадав—обставини склалися так зручно. Власне кажучи, чого йому турбуватися? Ще день—два, а потім... Ну, нехай собі вона навіть живе тут,—вона ж не знає, що тепер його вже не зв'яжеш! Завтра вранці треба побачитись тільки з тим суб'єктом,—а взагалі—все гаразд.

Стало легко й весело: вона ж нічого не знає... Голос задзвенів інакше—

— Ну, добре... Ще встигнемо побалакати. Вже пізно—спати пора. Лягай на мовому ліжку з дитиною, а я отут на канапі.

Засипаючи, згадав ще про сині вогники... Ліда...

Ліда згадує—він розповів їй, що до нього приїхала його колишня жінка з дитиною. Так що з цього?—Чому саме та жінка, а не воно має право?—Дитина? Що ж, може і в неї буде дитина...

* * *

Він приходить, як і завжди,—після праці. Її зразу ж кидається в його схвилюваний, неспокійний вигляд.

— Андрійку, любий...

Що це з тобою?

Що це вона вигадує?—він такий як і завжди... Сьогодні сильніше, ніж будь-коли бажав її бачити. Він хоче навіть пробути в неї до ранку.

Його тільки турбує справа з дружиною. Набридло це все: буде тяганина... Треба буде щось говорити—брехати він не стане, значить, доведеться платити.—Знову гроші, завжди—гроші.—Ех, тільки Ліда—радість!

Ліда хвилюється—хіба не можна якось поладити справу? Яке, навіщо має право на нього ця жінка? Невже вона не може дати йому спокій?

— Нічого, Лідусь я буду вільний... і ти зі мною, так?

Вона сидить в нього на лінах і здається—чого ще їй ба?.. В його очах—вона, як

Чому ж ти раніш не притягала мене до суду? Ти ж поїхала звідси ще вагітною.

Він глузував з неї. Голос дзвенів різкими нотами й чітко відбивалися його тверді кроки по кімнаті.

— Крім того—ти ж сама заробляєш... мавш посаду... Невже ж я не можу нарешті почувати себе вільним?..

Вона раптом змінилася. Твердо сказала—

— Я—це нічого. Все одно—здохну...

Справа в дитині...

— А—а, дитина! Хто тебе просив мати дитину?.. Сама на свою голову нав'язала.

Згадав—обставини склалися так зручно. Власне кажучи, чого йому турбуватися? Ще день—два, а потім... Ну, нехай собі вона навіть живе тут,—вона ж не знає, що тепер його вже не зв'яжеш! Завтра вранці треба побачитись тільки з тим суб'єктом,—а взагалі—все гаразд.

Стало легко й весело: вона ж нічого не знає... Голос задзвенів інакше—

— Ну, добре... Ще встигнемо побалакати. Вже пізно—спати пора. Лягай на моєму ліжку з дитиною, а я отут на канапі.

Засипаючи, згадав ще про сині вогники... Ліда...

Історія й справді стає романтичною

ЛІДА ходить по своїй кімнаті, що на Холодній горі. Підходить до вікна—перед нею весь Харків. Там—трамваї, авто, по тротуарах люде. На вулиці Лібкнехта вітрини зараз, мабуть, виблискують вечірнім сонцем.

І ще: там інститут. Треба—на лекції.

Ще на сьогодні призначено засідання комісії по роботі на селі...

Згадала, і здалося: таке все це зайве, чуже, не цікаве.

З того дня—минув тиждень, і за цей тиждень Ліда майже не була в інституті. З ранку вставала з солодким болем в голові, йшла в місто, ходила безцільно соняшними вулицями... А нащо бігати по комісіях, засіданнях, поспішати на лекції? Зачоти вона складе незабаром, а громадська робота?.. ех!—тепер весна...

Ввечорі—що-дня—приходив Андрій. Чому раніше вона зовсім не думала про нього? Він такий енергійний, дужий. Він каже—набридла робота, але в нього це не розхлябаність, не інтелігентська безпорадність. Він чогось хоче—і вийде переможцем!

Лідині очі тоді теж починають блищати: і став ще більш далеким, зайвим все, що до цього часу захоплювало,—тепер—тільки Андрій.

Ліда згадує—він розповів їй, що до нього приїхала його колишня жінка з дитиною. Так що з цього?—Чому саме та жінка, а не вона мавла його право?—Дитина? Що ж, може і в неї буде дитина...

* * *

Він приходить, як і завжди,—після праці. Її зразу ж кидається в його схвильований, неспокійний вигляд.

— Андрійку, любий...

Що це з тобою?

Що це вона вигадує?—він такий як і завжди... Сьогодні сильніше, ніж будь-коли бажав її бачити. Він хоче навіть пробути в неї до ранку.

Його тільки турбує справа з дружиною. Набридло це все: буде тяганина... Треба буде щось говорити—брехати він не стане, значить, доведеться платити.—Знову гроші, завжди—гроші.—Ех, тільки Ліда—радість!

Ліда хвилюється—хіба не можна якось поладити справу? Яке, втім, мав право на нього ця жінка? Невже вона не може дати йому спокій?..

— Нічого, Лідусь я буду вільний... і ти зі мною, так?

Вона сидить в нього на лінах і здається—чого ще їй треба?.. В його очах—вона, маленька й чудна. Вона прилила голову до його грудей, широкою щось тверде. Просунула руку під піджак. В кишені бумажник... Вередливо кинула на стіл—

— Заважає...

Вечір надходить, заглядає в вікна.

— Ти, мабуть, знов не прийшла сьогодні, Лідок?

— Не хотілося йти в інститут. Денську їдальню, боялася вийти, рінути когось із наших, бо мені сьогодні засідання, а я пішла...

— Дурненька... Так же не можна.

Андрій встав і поніс її до ліжка.

— Полежи отут, а я піду.

— Куди-й?—вередливо витягує губи.

Та він же сьогодні буде в неї весь вечір.

Тільки збігає в кранію—купити чогось попоїсти. Він зовсім не хоче щоби його мала бачити. Лідуська змарніла від самотності...

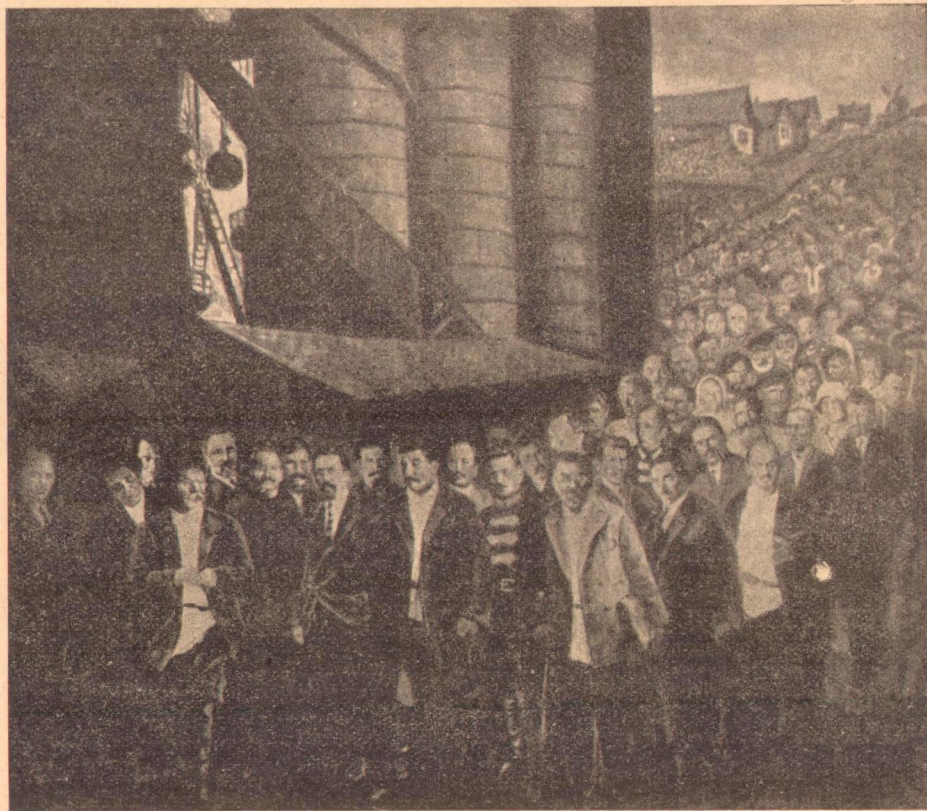
Чути, як швидко він поїде на східцях.

Ліда встала, підійшла до дзеркала—щоби такі червоні очі—п'яні...

Повернулася до столу—бумажник. Цікаво, що там? Мабуть, листи від якоїсь іншої... Ліда

Службове посвідчення, биста картка, трохи грошей... не цікаво... Ага, отут іще в шов...

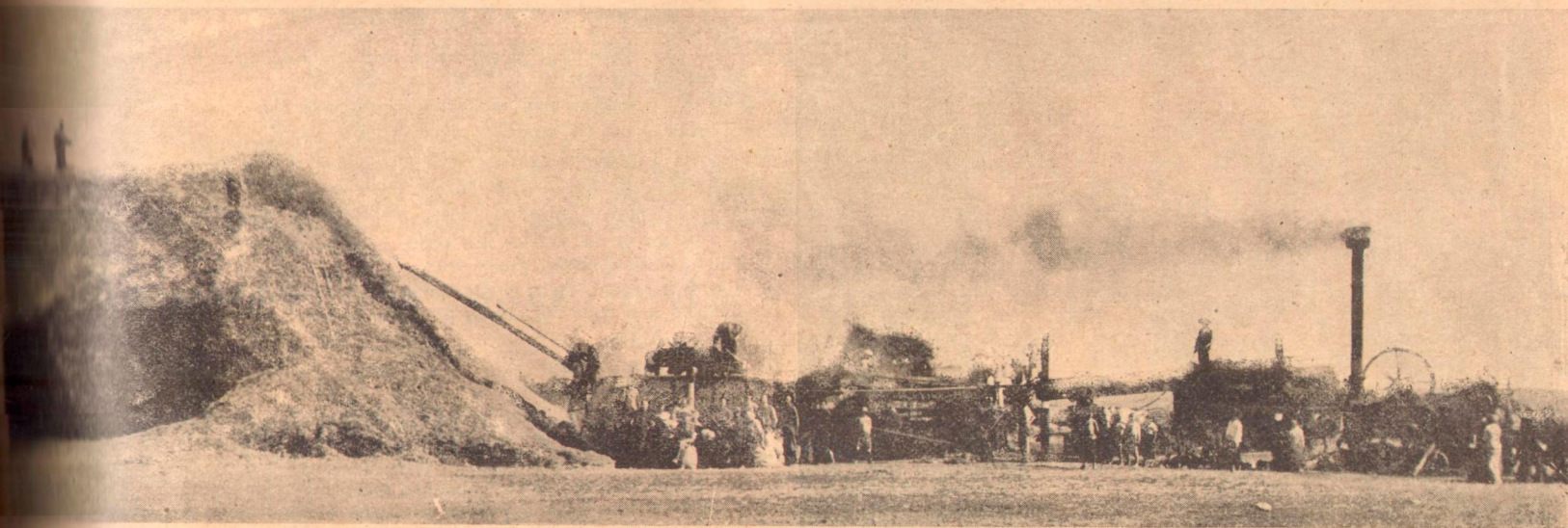
КАРТИНА ХУДОЖНИКА ОНИЩЕНКА

На околицях Дніпропетровську молодий художник Оніщенко на великому полотні дав втілення робітничо-селянської країни. Завод, робітничі будинки, село... На цьому фоні стара більшовицька гвардія в масі робітників, селян.

ХЕРСОНЩИНИ

МОЛОТЬБА В КОМУНІ

...американська комуна „Ехо“ й сибірська—„Новый строй“.—Маєток дістався комуні поруйнований, будинки—без вікон, дверей, покрівель. З району КП(б)У складається з 50 душ, ЛКСМ—з 38. При комуні є устатковані майстерні; влітку 1926 року збудовано вальцювого млина. Землю на господарську роботу комуна дістала на конкурсі 1926 року першу премію в 1.000 карб.

...іа — теж службове посвідчення—якогось Михайлюка, діловода в якомусь банкові... Це, його товариш—особиста картка того ж таки... Але... що це? Ні—не може бути!..

...а повернула в руках сіреньку книжечку,— не помилилася—Що це—жарт, чи випад-

...ходах—поспішні кроки, двері хутко відчи-

...ауська! Я забув взяти гроші. Але що це

...мовчки показала йому сіреньку книжечку. Що це таке?

...бличчю пробігла тривожна хмарка.

...він засміявся.

...ого ти така стурбована? Ти ж бачиш, це посвідчення Петра Михайлюка, мого то-

...уна перевернула сторінку—

...але чому ж тут приліплено твою фо-

...ров забігла з обличчя. Він нервово схо-

А тут романтика, кохання, таємнича втеча від всього світу, і головне з ним..

Сьогодні доведеться цілий день чекати—Андрій поїхав на один день до Полтави, каже: якісь службові справи треба в останній раз виконати...

Але завтра... завтра!..

* * *

В кімнаті, де стіл біля вікна і в кутку—нова шафа з книжками, плаче на ліжку хвора дитина.

Сусідка зайшла—товста й завжди заклопотана жінка, витерла руки об фартух і сіла поруч.

—Оце ще морока з цією дитиною... Батько віддурався, мати—однією ногою в могилі... Краще вмирало б скоріш, ніж ото так мучитись...

Дитинча плакало тихо й жалібно. Дивилося малими оченятами так, наче воно все знає і розуміє.

Дзвоник. Нарешті—це вона. Увійшла стріво-жена й сумна.

—Ну, що, де він?

Віра безсило сіла біля дитини.

...арську роботу комуна дістала на конкурсі 1926 року першу премію в 1.000 карб.

...гла — теж службове посвідчення — якогось Михайлюка, діловода в якомусь банкові... Це, мого товариш — особиста картка того ж таки... Але... що це? Ні — не може бути!..

...вернула в руках сіреньку книжечку, — не помилилася — Що це — жарт, чи випад-

...ходах — поспішні кроки, двері хутко відчи-

Лідуська! Я забув взяти гроші. Але що це

...мовчки показала йому сіреньку книжечку. Що це таке?

...обличчю пробігла тривожна хмарка.

...він засміявся.

...ого ти така стурбована? Ти ж бачиш, це посвідчення Петра Михайлюка, мого то-

...дува перевернула сторінку —

...але чому ж тут приліплено твою фо-

...ров збігла з обличчя. Він нервово схо-

...стільця. Рукою провів по чолу.

...ва фотографія? Це... так просто... Ні!

...у спокійно, посміхнувся — підійшов до неї.

...тобі все поясни!

...у так важко зараз виплутуватись з цієї

...дружиною, суд і таке інше, — все це так

...випадав. Він не хоче цього — він хоче по-

...віден так, щоби де-який час ніхто не міг

...рувати... Він візьме з собою тільки її — свою

...і вони будуть такі щасливі.

...а ще знов на його колінах. Відхиляє трохи

...ого голову й дивиться в вічі.

...як же посада? — І взагалі — це ж підроб-

...менти — злочин... а в очах неспокій — яка ж вона дур-

...Посада? — Вона ж знає, що йому давно

...дало тут працювати... хіба не зможе він

...їної роботи? А документи — який же тут

...це жарт, взяв в одного товариша доку-

...авки приліпив твою фотографію, щоб спо-

...вало.

...она дивиться з таким недовір'ям? Хіба

...нає про нього щось погане? — Він же так

...і це буде така романтична історія: він

...і й завезе її з собою, наче якийсь пе-

...таровину.

...Так, але все ж таки...

...не дав її говорити — затулив вустами рота.

...моя Лідуська згодна їхати зі мною?

...світа? На північний бігун?

4. Вузол зав'язано

...ДРУГИЙ день Ліда не пішла ходити со-

...нулицями, далеко — до парку...

...сиділа в своїй кімнаті на Холодній горі і

...на Харків. На душі неспокій, але разом з

...роше... Правду кажучи, остогидло їй

...одноманітне життя.

Дуб-велетень — останній сторож лісостепу, росте

біля Зінов'євська, має за 500 літ

А тут романтика, кохання, таємнича втеча від всього світу, і головне з ним..

Сьогодні доведеться цілий день чекати — Андрій поїхав на один день до Полтави, каже: якісь службові справи треба в останній раз виконати...

Але завтра... завтра!..

* * *

В кімнаті, де стіл біля вікна і в кутку — нова шафа з книжками, плаче на ліжку хвора дитина.

Сусідка зайшла — товста й завжди заклопотана жінка, витерла руки об фартух і сіла поруч.

— Оце ще морока з цією дитиною... Батько відщурився, мати — однією ногою в могилі... Краще вмирало б скоріш, ніж ото так мучитись...

Дитинча плакало тихо й жалібно. Дивилося малими оченятами так, наче воно все знає і розуміє.

Дзвоник. Нарешті — це вона. Увійшла стріво-жена й сумна.

— Ну, що, де він?

Віра безсило сіла біля дитини.

— Нема ніде... Ходила до нього в установу, кажуть, поїхав на один день до Полтави по спра-вах і ось вже четвертий день — нема.

Почекати ще треба. Може з'явиться...

Віра безпорадно хитає головою. На ліжку тихо й жалібно плаче хвора дитина.

Історія розплуталася

ПАРОТЯГ спішить, спішить через поля і ліси, дмухав в синє весняне небо вугляним димом, довго, протягло кричить.

В м'якому вагоні — Андрій і Ліда.

Колеса під вагоном — так-так-так... і в такт Лідине серце. Так чудно й весело: зібралися наспіх — виїхали. До Москви — пересіли в інший потяг і тепер далі... далі... Так дійсно можна доїхати на край світу!

Андрій чомусь заклопотаний, тривожний... Він майже не говорить до Ліди, на запитання відпові-дає коротко й не доладу. На великих станціях він залишає її саму, довго й мовчазно ходить по перо-ну. У вікно видно, як нервово спалахує його ци-гарка...

Ліда не дивується — це мине... Вона його кли-че: Петрику! — а сама сміється: це дійсно роман-тична історія.

Паротяг поспішає вперед, протягло кричить, вистукує — так... так-так.. тихше.. тихше... Повз ві-кон крізь вечірній морок пливе водокачка... цегляні будівлі... станція.

Андрій іде до буфету і просить пляшку пива. Ліда за ним, вона хоче в кіоскові купити газет і журналів.

Вони йдуть разом через темний, залюднений перон і слухають, як розбитою пляшкою дзенькає дзвоник.

Метушливо пробігають до вагонів якісь запіз-нені пасажирі... Потяг поволі починає посуватися мимо перону.

Тов. Мікоян — Нсвий Комісар Торгу, що його призначено замість тов. Каменева

Андрій на площадці випускає Лідину руку.

— Ти йди вагон, а я тут постою... на свіжому повітрі, голова болить чогось...

Вона гладит його чоло і йде. Він залишається сам.

— Ходім на площадку, тут не можна...

Вийшли.

Він не схотів чекати поки вона заговорить, почав сам, плутаючись, спішаючи:

— Лідо, я тобі давно хотів сказати про це. Ти ж розумієш—я не більше так жити.

Я хочу теж жити так, як мені забажається...

На її очах сльози:

— Так це правда?

— Лідусько!—Ну, правда, так—правда...

Але що з цього?

Я же це не тільки для себе—а ж люблю тебе, ніхто ніколи не знає ми будемо щасливі. Люба моя...

Він схопив її за руки, вона раптом відштовхнула його. На щонайменше сльози, а в очах холодний, рішучий одчай.

— Лідо!...

— Геть! Я не хочу!.. Ти—шахрай, злодій... Невже ти гадаєш, що я хочу кохати нечесну людину?!..

Він зупинився. Він почув, як щось попливило під ногами, провалився кудись...

— Яка необережність, хіба можна було брати її з собою?—Але що ж він мав зробити, коли вона побачила його документи?.. Чекати—не можна було. Вона все одно видала б його вигадане ймення—тоді враз розшукали б Михайлюка. А там суд... в'язниця... ах! Нащо він зв'язався з нею! Дурна любовна інтрига—і через це всьому кінець...

Він сказав холодно і спокійно:

— Що ж ти будеш робити?

— Як що—в її очах призи́рство до нього,—я на першій станції вийду про все в ДПУ...

Хоче видати, от наволоч, злісно напружуються м'язи, стискає кулаки. Крок до неї—вона мимоволі відступає туди, де залізні щити—перешкода другого вагону.

Стукотять і відбивають такт колеса.

Заявиш в ДПУ, видаси?

— Так.

— Що ж, я мушу пропадати через тебе? А казала, що люблю... га-ха!...

Не люблю! Ненавижу... шахрай!..

Він враз кинувся до неї, схопив її за плечі і перекинув її через перешкоду туди вниз...

— Наволоч!..

Нога її зачепилася за щось...

Хвилина—відірвалася важко одлетіла і впала в бік.

Бігли рейки, бігли вдаль...

Паротяг поспішає і поспішає через поля і ліси, і чорні клочки вогню, і чорний дим змішуються, сплутуються з вогким волоссям синьої весни...

Тов. Мікоян — Нсвий Комісар Торгу, що його призначено замість тов. Каменева

Андрій на площадці випускає Лідину руку.

— Ти йди вагон, а я тут постою... на свіжому повітрі, голова болить чогось...

Вона гладит його чоло і йде. Він залишається сам.

Двері відчинено — вітер рветься назустріч, обвіває гарячу голову...

Скинув кашкета — волосся лоскоче чоло...

Чому це він все не може заспокоїтись?—здається, все йде гаразд...

От тільки — Ліда... нащо він взяв її з собою—необережність... необережність...

Від весняного вітру став зимно.

А може це від хвилювання—холодок пробігає по спині...

Андрій незадоволено здвигує брови—яка дурниця: нерви... ха-ха...

Йде до вагону.

Ліда підводить очі від газети—і Андрій бачить в них щось страшне, невимовне, жах.

Мовчки підходить і бере з її рук газету.

Дрібним петитом на останній сторінці звичайна газетна замітка:

Такого то квітня секретар такої то установи Андрій Зорін, скористувавшись відсутністю зав'я і замзав'я, підробив підписи й зробив інкасацію службових грошей з Харківського банку в Полтавський.

Другого дня г. Зорін поїхав, начеб то по службових справах, до Полтави, одержав сорок тисяч і зник.

Андрій розгублено провів рукою по очах...

Сусіди почали звертати на них увагу.

Тоді він примусив себе всміхнутись і сказав:

— Яка ти нервова!

Вона подивилася йому в вічі, встала і пішла.

Він сказав холодно і спокійно:

— Що ж ти будеш робити?

— Як що—в її очах призирило до нього,—я на першій станції про все в ДПУ...

Хоче видати, от наволоч, злісно напружуються м'язи, стискає кулак.

Крок до неї—вона мимоволі відступає туди, де залізні щити—перехід до другого вагону.

Стукотять і відбивають такт колеса.

Заявиш в ДПУ, видаси?

— Так.

— Що ж, я мушу пропадати через тебе? А казала, що люблю га-ха!...

Не люблю! Ненавижу... шахрай!..

Він враз кинувся до неї, схопив її за плечі і перекинув її через себе туди вниз...

— Наволоч!..

Нога її зачепилася за щось...

Хвилина—відірвалася важко одлетіла і впала в бік.

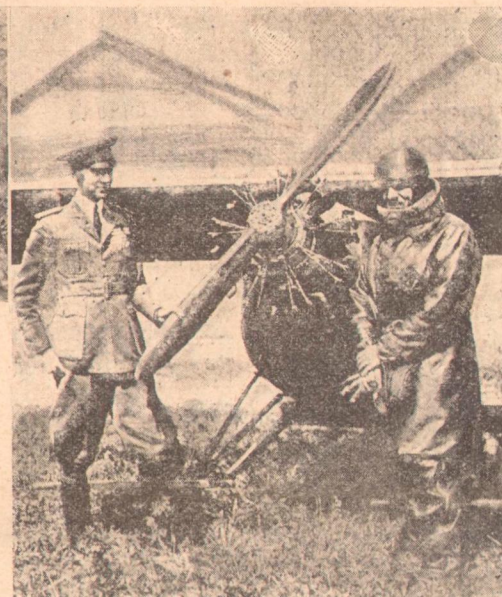
Бігли рейки, бігли вдаль...

Паротяг поспішає і поспішає через поля і ліси, і чорні клоччя його диму змішуються, сплутуються з вогким волоссям синьої весни...

ЖІНКИ АНГЛІЙСКИХ СТРАЙКАРІВ-ГІРНЯКІВ У МОСКВІ

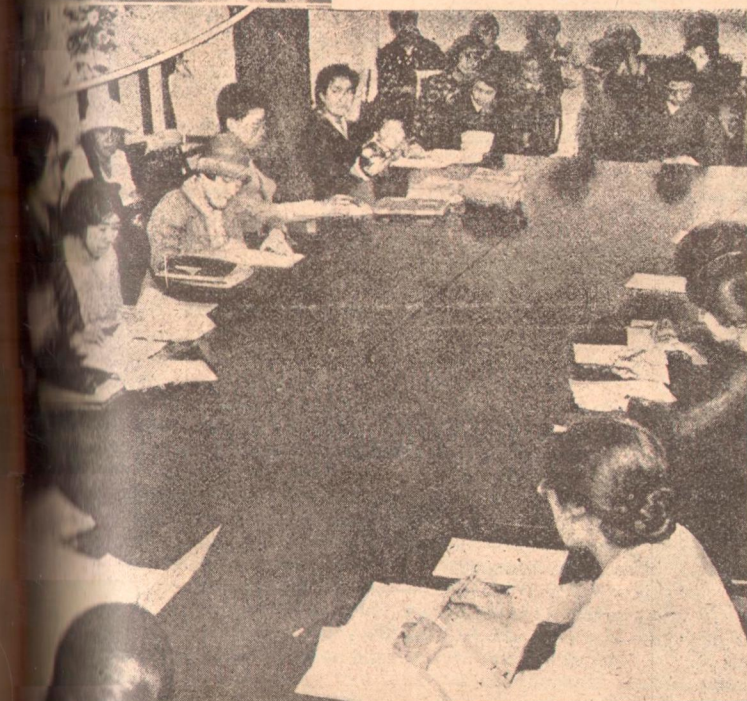

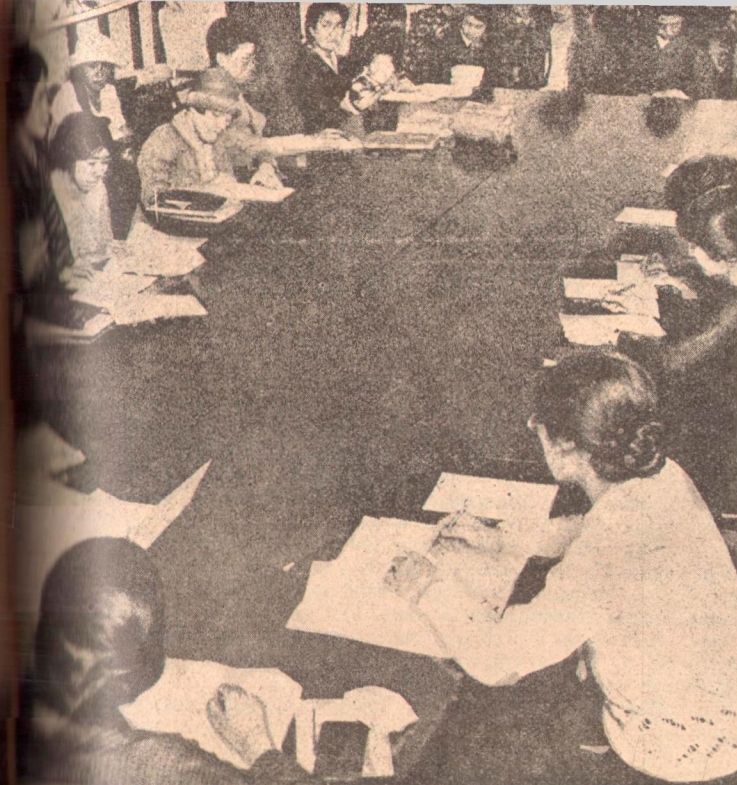
Сидять: Грін, Кук, Джонсон, Еда Шоу; стоять: Ерінстон, Кошелева, Геспер

ПЕРЕЛІТ ЧЕРЕЗ АЛЬПИ

В авіаційних колах велику зацікавленість викликав переліт Торе через Альпи, над верхів'ями Монблана і Сімпіона. Підчас переліту було зроблено цікаві метеорологічні спостереження. На наших малюнках: лейтенант Торе; авіонет перед перелітом; пілот одягає шовкову машкару, що застерігає від холоду; після переліту над Альпами

Я (Японія). Організація японських
обмірковує справу про вста-
ння 8 годин. праці на підприємствах

на службі в Чжан-Цзо-Ліна

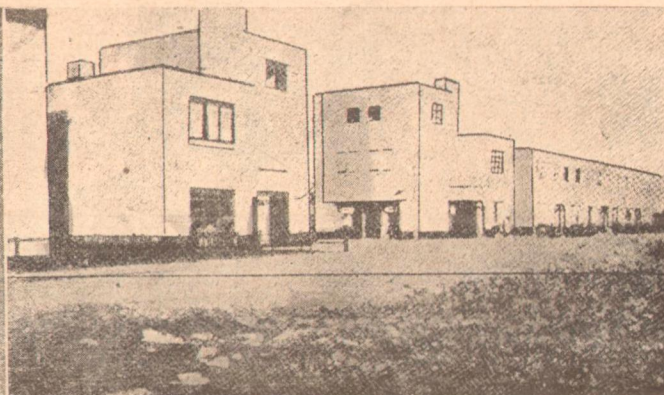
До страйку англійських гірників.
Хлопчисько в робітничому гірни-
чому одягу збирає гроші на
користь гірників — страйкарів

Пам'ятник Кемалю-Паші
що поставлено в Ангорі. Пам'ятника
вилято з бронзи

Один з цікавих портретів відомого амери-
канського письменника Джека Лондона

ДЕШЕВІ БУДИНКИ В МОСКВІ

Житлова криза в Москві змушує шукати швидких спосо-
бів запобігти лихові. Нещодавно з'організована в Москві
фірма „Русгестрой“ має на меті збудувати цілу низку
дешевих будинків, що обходиться по 25 карб. за
квадрат. саж. В цьому сезоні вже приступлено до
роботи

ЧЕРНИГІВСЬКИЙ

ДЕРЖМУЗЕЙ

Нарис Миколи Шрага

НА ЗАТИШНІЙ селянській вулиці спокійного старовинного Чернигова, що зберіг багато пам'яток з давніх часів історії української, в чудесному двохповерховому будинку колишнього „Дворянського Банку“—росташувався Чернігівський Державний Музей. Віддані справі, музейні робітники, маючи підтримку Окрвиконкому та Управління Політосвіти НКО УССР, зробили велике культурне діло—об'єднано і згуртовано в одному будинку понад 30.000 музейних експонатів, що мають першорядну наукову цінність та дають широким масам змогу наочно пройти курс історії України. А крім експонатів, крім музейної книгозбірні,—новий, об'єднаний музей зберігає ще у себе надзвичайно цікаві матеріали листування видатних українських письменників та діячів: Шевченка Куліша, Ів. Нечуя-Левицького, Глібова, М. Коцюбинського, І. Шрага та інших.

Чернігів і раніш визначався тим, що мав у себе відомий музей ім. В. В. Тарновського, що він зібрав знамениту збірку річей козацької доби та збірку Шевченкових річей, рукописів, малюнків. Цікава історія цього музею. Три роки, з 1897 по 1900, чернігівське губерніяльне земство

зволікало справу придбання від В.

царських коронацій, на поворот „моєї святої Михаїла и Федора“—що час вище-культурних впливів та насолод ще на надійшов для першої більшості населення нашої губернії і що час цей такий від нас далекий, як і та користь, яку очікують для населення від цих історичних музеїв.

Земці—зубри помилилися. Час цей надійшов хутчіш, ніж цього чекали. Десятки тисяч людей відвідують тепер на рік Чернігівський державний музей.

Не зважаючи на усі старання поміщицько-земських зубрів, чернігівські земські збори прийняли подарунок В. В. Тарновського. Але музей влаштовано аж на передмісті, на так зв. Бобриці, в непристосованому музейних потреб будинку. Музей якось животів. І лише по релігійних музеї, разом з іншими збірками старовини, було з'єднано і влаштовано новому.

Тепер Чернігівський державний музей—це один з найкращих по значінню і багатству експонатів—стоїть на одному рівні з Київським і Дніпропетровським. Він обслуговує одночасно й культурні потреби широких мас і наукові потреби українських вчених. Протягом 1923/24 року відвідало коло 17 тисяч чол., а 1924/25 року понад 21 тис. чол. Працювали й працюють не лише вчені професори та академіки УСРР й дослідувачі з Москви, Ленінграду.

Праві земці—поміщики були організації в м. Чернигові український музей і всяко перешкождали здійсненню планів, а „Мазепинці“ саботували справу. Як красномовно оповідає архівний „Свод постановлений Чернігівського Губ. Земства“ за 1883—1899 роки, для довгих дебатів було все ж вирішено прийняти „колекцію малоросійських древностей, состоящую из оригинальных портретов и копий древних картин, оружия, старо-печатных книг архива, библиотеки книг, относящихся к Малороссии и прочих старинных вещей, а также собрание вещей, книг и всего касающегося памяти г. Шевченка“.

25 правих гласних земства, під проводом, відомого потім своїм пристрастством в уряді гетьмана Скоропадського, Ф. А. Лизогуба, внесли „основну думку“. Вони доводили, що чернігівське земство забідне, щоб прийняти подарунок, що земство взагалі не має ні найменшого „права навіть і думати про такі культурні установи, як історичні музеї, обсерваторії, музеї ватерії, академії мистецтва й інші“.

„Ми рішуче стверджуємо—примували ці оборонці інтересів нашої губернії, що в цей же час кидали 100 тисяч на будівництво церков, на учнів

Нарис Миколи Шрага

НА ЗАТИШНІЙ селянській вулиці спокійного старовинного Чернигова, що зберіг багато пам'яток з давніх часів історії української, в чудесному двохповерховому будинку колишнього „Дворянського Банку“—росташувався Чернігівський Державний Музей. Віддані справі, музейні робітники, маючи підтримку Окрвиконкому та Управління Політосвіти НКО УССР, зробили велике культурне діло—об'єднано і згуртовано в одному будинку понад 30.000 музейних експонатів, що мають першорядну наукову цінність та дають широким масам змогу наочно пройти курс історії України. А крім експонатів, крім музейної книгозбірні,—новий, об'єднаний музей зберігає ще у себе надзвичайно цікаві матеріали листування видатних українських письменників та діячів: Шевченка Куліша, Ів. Нечуя-Левицького, Глібова, М. Коцюбинського, І. Шрага та інших.

Чернігів і раніш визначався тим, що мав у себе відомий музей ім. В. В. Тарновського, що він зібрав знамениту збірку річей козацької доби та збірку Шевченкових річей, рукописів, малюнків. Цікава історія цього музею. Три роки, з 1897 по 1900, чернігівське губерніяльне земство

зволікало справу придбання від В. В. Тарновського його кошовного дару.

царських коронацій, на поворот „мощей святых Михаила и Федора“—що час вище-культурних впливів та насолод ще на надійшов для більшості населення нашої губернії і що час цей такий від нас далекий і та користь, яку очікують для населення від цих історичних музеїв.

Земці—зубри помилилися. Час цей надійшов хутчіш, ніж цього чекали. Десятки тисяч людей відвідують тепер на рік Чернігівський музей.

Не зважаючи на усі старання поміщицько-земських зубрів, чернігівські земські збори прийняли подарунок В. В. Тарновського. Але музей влаштовано аж на передмістті, на так зв. Бобринці, в непристосованому будинку. Музей якимось животів. І лише по реліквіях музей, разом з іншими збірками старовини, було з'єднано і влаштовано в новому.

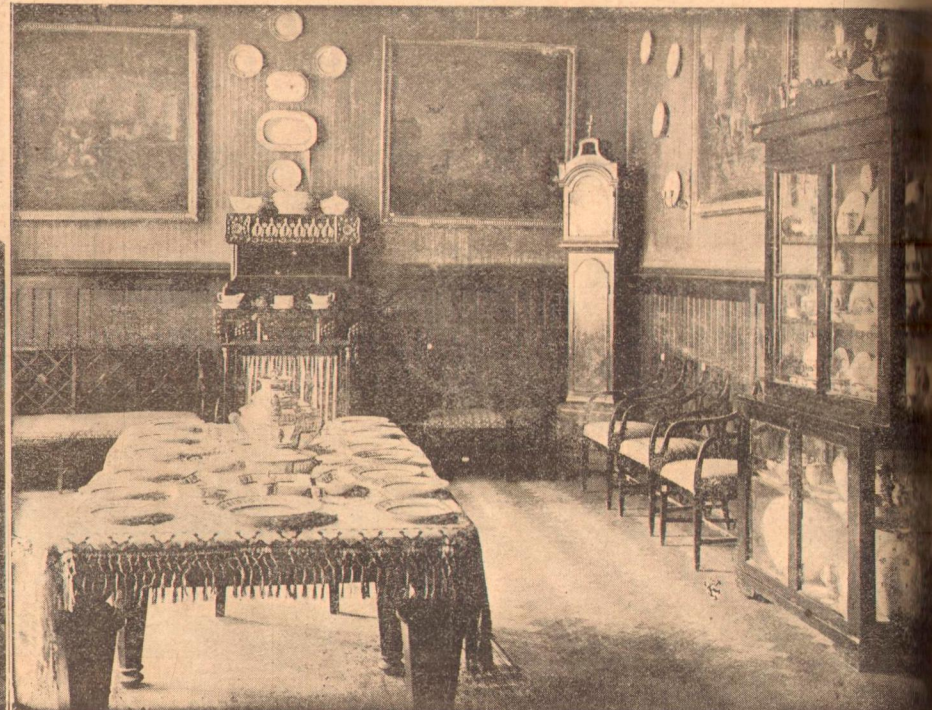
Тепер Чернігівський державний музей—це один з найкращих по значінню і багатству експонатів—стоїть на одному рівні з Київським і Дніпропетровським. Він обслуговує одночасно й культурні потреби міста, мас і наукові потреби українських вчених. Протягом 1923/24 року відвідало коло 17 тисяч чол., а 1924/25 року понад 21 тис. чол. В музеї працювали й працюють не лише вчені професори та академіки УСРР, й дослідувачи з Москви, Ленінграду.

Що ж зібрано в цьому будинку історично культурних скарбів? Він бачить в ньому відвідувач, який прийшов до нього пізнати історію України від давніх давен і до наших днів?

Перша зала, до якої вступає відвідувач, переносить його в давнє історичне минуле. Він бачить тут знайдені десь в нетрах землі експонати

Муміфікований труп судді Я. Я. Лизогуба

Зала порцеляни

історичної доби, доби нерозвернутого первісного родопобуту.

Друга зала переносить глядача вже до часів історичної доби розвинутого родового побуту. Це початок історії доби розвинутого родового побуту. Тут річчю побуту кочових народів, цікаві збірки річей „з гори“, з „Татарської гори“, побутові річчї сівєрадянських, то-що.

Понад ці залі дають уяву про старовинні часи всього краю або цілої країни. Третю залю присвячено вже виключно старому Чернигову, що сам існує вже понад 1.000 років, що старанно зберігає в своїх соборах (церквах, підвалах і старовинних будинках Мазепи) то-що, пам'ятки „старих“ часів.

Переходимо до ближчої до нас, але також далекої, доби української. Це чи не найповніша і не найцінніша частина музею, що займає чотири великі залі. В 4, 5, 6 і 7 залах зростає дорогоцінну збірку портретів української старшини, гетьманів, полковників, клейноди, зброю, колекцію річей, що характеризують умови побуту вищої і середньої старшини XVII і XVIII століть (вбрання, вишиванки, чудову збірку портретів „козацьких“); в одній із цих залей дано наочно уяву переходу української старшини до побуту російського панства. Зокрема, цей відділ музею один з найцікавіших по повноті цінності зібраної колекції експонатів.

Глядач, готовий вже до пізнання „нових часів“, переходить до залей, що характеризують добу торговельного капіталізму початку XIX століття.

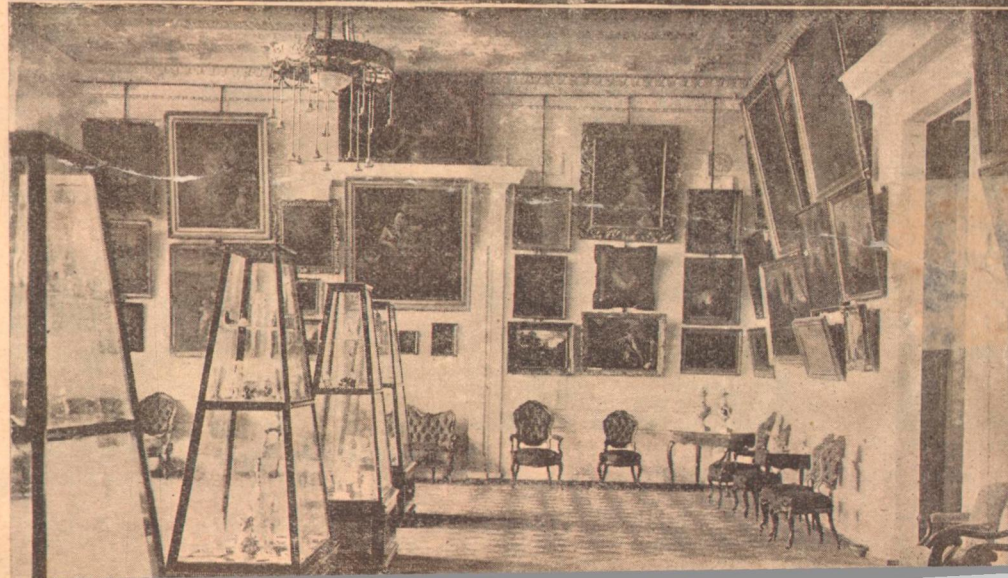
Цій присвячено 6 залей, що мають панський побут і три залі з підвідділами селянського побуту.

Панський „ампір“, мебля „жако“, червоне дерево, різні тонкий, художній посуд, скульптурні художні річчї... Це вміло жити на ті мільйони грошей, що воно „вбило“, з селян і робітників, яких воно шалено експлуатувало.

Поруч з панським побутом—побут селянський. Різьблені меблі, а проте, скільки краси, дійсної краси є в побуті, щоденної впертої мозолистої праці. Плахти, а потім, в дальших залах експоновані кустарні твори народної техніки, різьбярства, гончарства, ткацтва.

Панський залі музею (21 до 25) займає підвідділ, що є козацьким, безумовно, належить до найцікавіших по повноті та підбору експонатів. Важко віддати перевагу цій 5-й залі цього підвідділу. Зала іконопису, зала іконопису, де є кутки єврейського, католицького, уніатського, зала символіки, зала шитва і тканини, зала старих друків. Всі вони мають експонати високої цінності, вони притягають увагу глядача.

В одній з цих залей (символістичного іконопису) виставлені в містечку Седневі муміфіковані трупи. Тут „Іродиянський суддя“, „корнет в отставку“ Яків Якович Лизогуб, що вмер в 1811 року, його син Петро Якович, що вмер раніше свого батька 1804 року, заможня донька Лизогубів (вмерла на початку XIX століття) та Якова Яковлевича Лизогуба, що його Чернігівці „вскривали“, аж через 115 років по його смерті, його вдова майже всі внутрішні органи. На ньому і

„дампир“, меоля „жако“, червоне дерево, різні тонкий, художний посуд, скульптурні художні річі... воно вміло жити на ті мільйони грошей, що воно „бидла“, з селян і робітників, яких воно шаленно

побут з панським побутом—побут селянський. Ріж-мечезна, а проте, скільки краси, дійсної краси є в побуті, щоденної впертої мозолистої праці. Плахти, а потім, в дальших залах експоновані кустарні твори народньої техніки, різб'ярства, гончарства, гончарства.

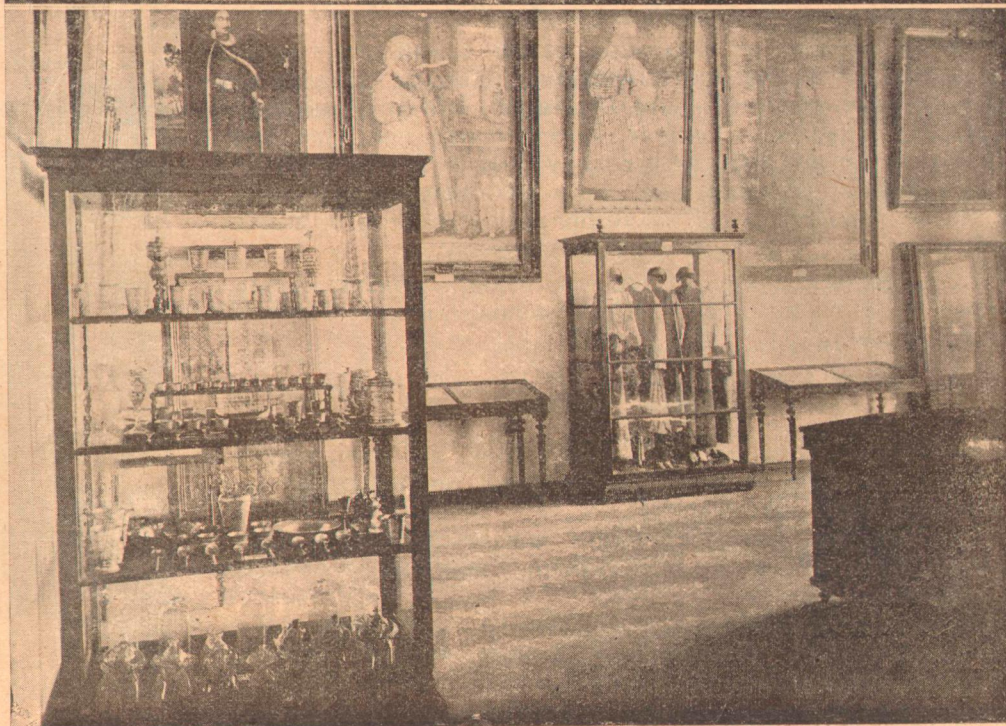
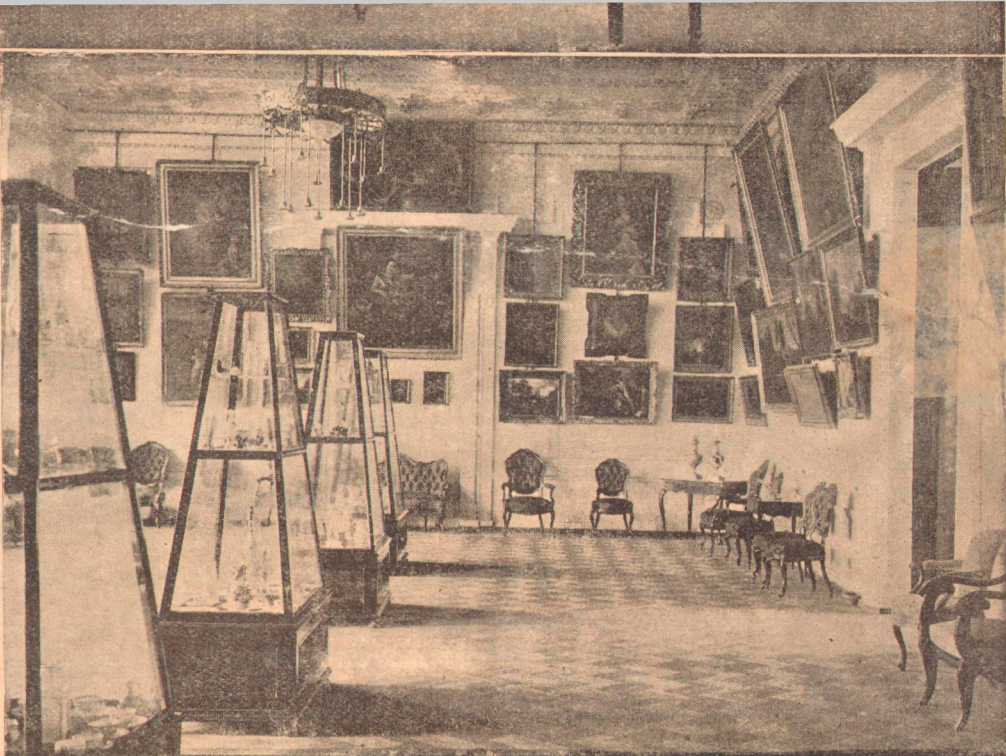
Після 21 до 25 займає підвідділ, що козацьким, безумовно, належить до найцікавіших по підбору експонатів. Важко віддати перевагу цій 5-й залі цього підвідділу. Зал іконопису, зала іконопису, де є кутки єврейського, католицького, уніяцького, зала символіки, зала шитва і тканини, на-зала старих друків. Всі вони мають експонати високої, всі вони притягають увагу глядача.

В одній з цих залей (символістичного іконопису) виставлені в містечку Седневі муміфіковані трупи. Тут іродіянський суддя, „корнет в отставку“ Яків Яков-ич, що вмер в 1811 року, його син Петро Яков-ич, що вмер раніше свого батька 1804 року, заможний Лизогубів (вмерла на початку XIX століття) та Якова Яковлевича Лизогуба, що його Чернігів-ці „описували“, аж через 115 років по його смерті, в його серце, майже усі внутрішні органи. На ньому і на гудзиках якого ви бачите герб м. Чер-нігів, штани, взуття. Чудовий одяг і у старої жінки, поруч.

Із цих трупів, а так само із двох інших—козака, що не увійшли до експонатів Чернігівського музею, можна як відомо, до „ліку святих“, а між тим їх зна-мениті Сергієвський ґрунт. Ці експонати—чудова пропаганда. Коло них завжди натовп людей, а на них; підчас антирелігійних виставок, влаштованих в Чернігіві, а Тадилися 1.000 селян і селянок з Чернігівщини. В одній залі музею—Шевченківська кімната, в якій найбільша на Україні колекція картин і малюнків Шевченка, його рукописи, річі і інш. Зібрав це колись Чернігівський. В цій же залі куток Куліша та новоут-ворений куток байкаря Л. Глібова. Тепер музей закінчує куток кутків М. Коцюбинського та І. Шрага.

Музей ще остаточно не влаштовано. Не відкрито ще і бібліотеки, що має також цікаві експонати, готу-ється цехового відділу; багато нових надбань ще не отримано. Обмежена кількість робітників музею і дуже великі витрати не дали ще змоги здійснити усі плани. Отже, музейної праці в самому музеї, кожен з наукових працівників—а їх всього 6—проводить і наукові дослід-ження, і участь в організації виставок, і в веденні розкопок, і в веденні записок. Праці сила, був би час та... гроші, але на жаль, обмаль, дуже обмаль. Не вистачає їх на придбання нових цінностей, а ні на друкарку, а ні на інші др'бні музейні видатки. А тепер кілька слів про музей. 22 тисячі за минулий рік—це ж для Черні-гівщини „маленька річка“. А додайте ще до цього 16.000 відвідувачів музею виставки, влаштованої музеєм. Як бачите в цих умовах час для вищих культурних вимог „та на-вряд чи Чернігівщини вже надійшов.

В залі різних культів і стародруку. В середині—панопанських часів. Внизу—зала козацької доби.

Всім листи...

Хтось далеко—радісний чи сумний—кинув листа до скриньки...

ВИ ОДЕРЖАЛИ листа. Хтось далеко-радісний чи сумний—кинув його до скриньки.

Тепер ви держите листа в руках, нетерпляче розгортаєте...

Невидима рука пошти подала вам далеку звістку.

Це передмова...

Тепер про пошту...

Ріжниця між старою й новою поштою та, що пошта старого режиму користувалася, здебільшого, ворожими кінцями, радянська ж пошта більш нахилу має до каштанових... Це знайомий поштар з провінції казав мені.

Засмальцований, синенький з чорними слідами від пальців, просмажений потом турбот мозолявих...

Листи, листи, листи...

Безліч їх тут...

Різноманітних людських дум...

Ладаном комерційних планів, милом церковних святощів, нафтаїном міщанського благоденства від них гонять...

З усіх кутків міста, по кілька разів у день, цілі листів звозять мотоциклісти на пошту.

Службовці автоматично штемпелюють, сортирують їх.

Тут зустрічаються всі листи—запальний лист про кохання—з листом про удосконалення виробництва дьогтю, діловий проект треста—з рецептом попаді на виготовлення рідкості торта (власний винахід!)...

Проте, можливо, всі вони підуть одним шляхом (трактом) однією скорістю. Всіх треба одіслати, якомога швидче, на то місьть прийдуть інші.

Тут для робітників пошти марудна робота: треба добити знати яким шляхом піде той чи інший лист, в яку скриньку треба його кинути. В голові йде напружена робота.

Далі ще детальніша сортировка.

Кімната з маленькими клітинками—міста, містечка, села. Треба швидко розподілити всі листи по призначенню. Звісно, руки працюють швидко, розкидають листи по клітинках майже автоматично.

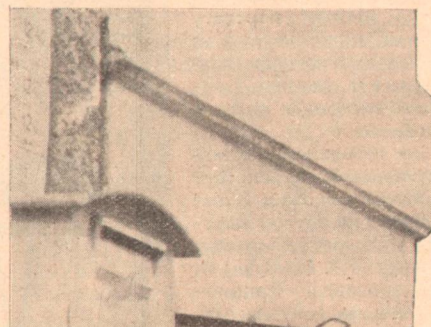
Роботу цю можна порівняти з роботою складача біля борної каси.

Далі, коли листи розсортовано—треба знати розпис партій—яким коли швидче відправити ту чи іншу партію.

Адже основне, що вимагається від пошти—швидкість, швидкість, швидкість.

Запізнівся, скажемо, лист на один день—частуватиме попаді...

ним т...
том...
не зна...
голова...
льради...

Хтось далеко—радісний чи сумний—кинув листа до скриньки...

У місті, звичайно, ріжниця та виразніша: замість згорбленої постати поштаря, що повільно міряє вулиці від скриньки до скриньки, прошмигне засапаний мотоцикл...

Замість тріскучої брички, що великими партіями пошту возила, літають чорні блискучі авто, що ви не раз на екрані бачили з написом—„таємний автомобіль“...

Зате в установі не засліплює більш очі блиск гудзиків, позументів, не милує око білосніжна маніжка, червона краватка з позолоченою шпилькою „німфа“, або ж „ромашка“ й не пахне ландишевицими духами. І ніхто, зовсім ніхто, не сипить папірців на очучмарілу, лису голову Акакія Акакієвича, бо й самого Акакія Акакієвича не стало ще з початку революції... І ніхто не ходє тепер під новий рік розписуватись до начальника, віншувати з іменинними його дружину...

...Задушливий гамір... Стук штемпелів... Брязкіт срібла... Поквапливий скрип пера... Розчервонілі лица... Нервовий подих... Пошта...

Листи, листи!..

Чепурненькі, незграбні, біленькі, брудні, маленькі, великі... Міцно бережуть за паперо..., однаково, таємницю балерини й торговця оселедцями.

Тріпотять коханням, корчаться ненавистю, печаляться в сльозах, бувають радістю... Нахабні, величаві, розпачливі, веселі, грізні, нудні...

Віють всіма скорботами, радощами, прагненнями.

Ось блискучий, біленький конвертик кріпко насичений пахощами почувань...

Сіренький, пом'ятий, олівцем незграбно написаний, одгонить дьогтем злиднів сільських...

рука пошти подала вам далеку звістку.

Це передмова...

Тепер про пошту...

Ріжниця між старою й новою поштою та, що пошта старого режиму користувалася, здебільшого, вороними кінями, радянська ж пошта більш нахилу має до каштанових... Це знаймий поштар з провінції казав мені.

Далі ще детальніша сортировка.

Кімната з маленькими клітинками—міста, містечка, Треба швидко розподілити всі листи по призначенню. Завжди руки працюють швидко, розкидають листи по клітинках, це вже автоматично.

Роботу цю можна порівняти з роботою складача білої борної каси.

Далі, коли листи розсортовано—треба знати розпис по гів—яким коли швидче відправити ту чи іншу партію.

Адже основне, що вимагається від пошти—швидкість, швидкість, швидкість.

Запізнився, скажи мені, лист на один день не частуватиме попадя...

ним твоя голова в неділю прийде на пасивні сидіти. Але це сно...

Веселий поштайлон спорожнив скриньку.

...і гірше. Ріжні ситуації
...ріжні випадки.

Робота поштовиків точна
...відповідальна, потребує ве-
...напруження нервів,
...острення уваги.

До того ж ще й автори
...ускладнюють роботу
...що ліплять марки де
...пшуть неповні ад-
...и.

А між тим через най-
...ну неувважність (часто
...трапляється з поетами й
...ерсантами), недогляд чи
...адальство—можут статися
...ні неприємності.

Ось, наприклад, пригода
...молодим поетом.

Трагедія поета.

Був травень місяць.

Земля, пробуджена після
...зимового сну, буяла
...ною радістю.

На ниви лялась благо-
...жайворонка.

Поет вийшов за село, об-
...чоло своє, благовійно
...на ниви, подригуючи
...ною ногою...

Тоді, схиливши голову,
...безцільно, прислу-
...сь до безмовних про-
...рів.

Серце поета заспівало...

Поет відчув, що він са-
...сів на траву й напи-
...вірша—„Кохання в трав-
...надіслав його в Хар-
...до журналу скотарства
...Наркомземі—„Червоне

— „Ось вам лист“... Обличчя зосередженно над конвертом схилилося.

І попав той лист на пош-
ту до Харкова.

Але тому, що в листі не
значилось вулиці, на якій
Наркомзем міститься,—лежав
собі той лист любесенько на
пошті.

Бо як же його, справді,
листа однести, коли ні вули-
ця, ні № будинка неві-
домі?

Місто велике...

Поет що-неділі ходив до
Сельбуду, переглядав сві-
женькі журнали „Червоне
молоко“, та вірша свого там
не знаходив.

Вже й на лиці змарнів
поет; змарнів до того, що
попова дочка зустрівши якоеь
його на вулиці, навіть не
пізнала.

Та й сам поет перестав
пізнавати знайомих, все хо-
див похилий, мовчазний і
такий сумний-сумний...

Товариші з жалем погля-
дали на його, боязно крути-
ли головою.

Був липень.

Вірша свого в журналі
„Червоне молоко“ не зустрів
поет (лежав собі той вірш
любесенько на пошті).

Наче привід тинявся він
завулками, підозріло сторо-
нився кожного, бездумними
очима блукав у безвісті...

По стерні блукав серп-
невий шелест...

Зза гаїв, гречок насу-

...мля, пробуджена після
...ного зимового сну, буяла
...ною радістю.

На ниви лялалась благо-
... жайворонка.

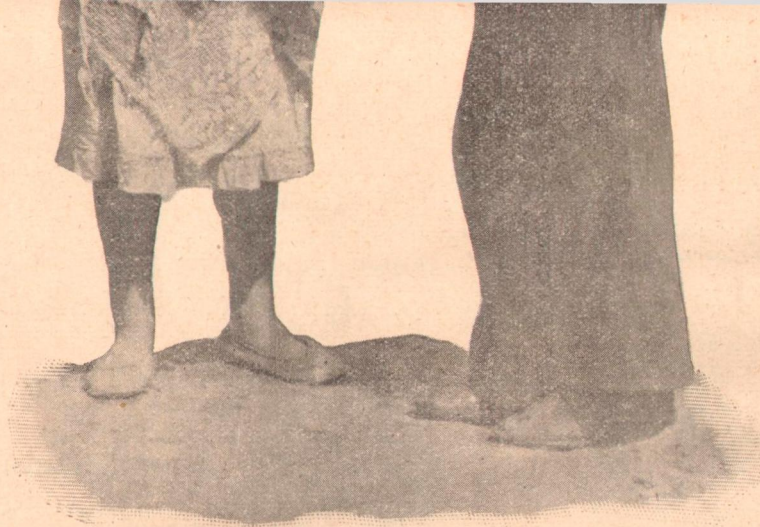
Поет вийшов за село, об-
... чоло своє, благовійно
... на ниви, подригуючи
... ногою...

Тоді, схиливши голову,
... безцільно, прислу-
... нись до безмовних про-
... рив.

Серце поета заспівало...

Поет відчув, що він са-
... сів на траву й напи-
... вірша— „Кохання в трав-
... надіслав його в Хар-
... до журналу скотарства
... Наркомземі— „Червоне
... ко“.

Адресу він написав таку:

— „Ось вам лист“... Обличчя зосереджено над конвертом схилилося...

Харків

Наркомзем

Рекція журналу племінного скотарства „Червоне молоко“

Вірш Миколи Кабана

* * *

Коли потяг у даль загуркоче,
... пригадаються знову мені,
... дзвін гітари у місяшні ночі,
... цюцунки й жоржини сумні...

Шум акацій... посьолок і гони...
Ми на горі йдемо через гать...
А внизу пролітають вагони,
і колеса у темі цокотять...

Той садок і закохані зорі
... гоні з під опущених вій...
... Од проміння і тінів узори
... на дорозі й на шалі твоїй...

Твої губи—розтулена рана...
Ми хотіли й не знали чого...
Од кохання, безвольна і п'яна,
ти тулилась до серця мого...

Ой, ви ночі Донеччини сині,
і розлука і сльози в ночі!..
Як у небі ключі журавинні,
одинокі й печальні ключі...

Пам'ятаю тривожні оселі,
темні вежі на фоні заграв...
Там з тобою у сірій шинелі
біля верб я в останнє стояв...

Я казав, що вернусь, безумовно,
хоч і ворог на нашій путі...
Патронташ мій патронами повний,
тихі очі твої золоті...

Дні пройшли.. Одлетіла тривога...
Лиш любов, як у серці багнет...
Ти давно вже дружина другого,
я ж відомий український поет.

пізнавати знайомих, все хо-
див похилий, мовчазний і
такий сумний-сумний...

Товариші з жалем погля-
дали на його, боязно крути-
ли головою.

Був липень.

Вірша свого в журналі
„Червоне молоко“ не зустрів
поет (лежав собі той вірш
любесенько на пошті).

Наче привід тинявся він
завулками, підозріло сторо-
нився кожного, бездумними
очима блукав у безвісті...

По стерні блукав серп-
невий шелест...

Зза гаїв, гречок насу-
валось мрійливе „бабине
літо“...

Тоді поет застрелився...

Ось що може статися з кожним, коли не вірно адресу
писатиме....

Ріжні сітуації бувають, різні випадки...

К. Подолянин.

Наче сон... Я прийшов із туману
... і промінням своїм засіяв...
Та на тебе, чужу і кохану,
я б і славу свою проміняв.

Я б забув і образу і сльози...
Тільки б знову іти через гать,
тільки б слухать твій голос, і коси,
твої коси сумні цілувать...

Вже до серця доходить отрута...
Як старому, минулого жаль...
Путь моя у каміння закута,
і на кожному розі печаль...

Ночі ті, та гітара й жоржини,
може сняться тепер і тобі...
Сині очі в моєї дружини,
а у тебе були голубі.

В. Сосюра.